

ELŐTERJESZTÉS

Komló Város Önkormányzat Képviselő-testületének

2012. június 21-én

tartandó ülésére

Az előterjesztés tárgya: 2011. évi ÁSZ-ellenőrzés tapasztalatai és intézkedési terv

Iktatószám: 4676-2/2012. Melléklet: 1 db

A napirend előterjesztője: Polics József polgármester

Az előterjesztést készítette: Aladics Zoltán irodavezető

Az előterjesztést véleményező bizottságok a hatáskör megjelölésével:

Bizottság	Hatáskör
Pénzügyi, jogi és ellenőrzési bizottság	SZMSZ 1. sz. melléklet IV/C. 22. pont

Meghívott:

Tisztelt Képviselő-testület!

2012. április 24-én vettük kézhez az Állami Számvevőszék elnökének, Domokos László úrnak a levelét, illetve az ahhoz mellékelte városi és országos szintű állami számvevőszéki jelentést. Ez előbbi „Komló város önkormányzat pénzügyi helyzetének ellenőrzéséről” című jelentés az országos „A helyi önkormányzatok pénzügyi helyzetének és gazdálkodási rendszerének 2011. évi ellenőrzése” részét képezte. A két jelentés terjedelmi okokból nem kerül kiküldésre, tartalmuk munkaidőben a pénzügyi, költségvetési és vagyongazdálkodás iroda 232. sz. irodájában megismerhető.

A képviselő-testület tájékoztatása érdekében ugyanakkor a városi jelentés összegző megállapítások és javaslatok fejezetét szkennelt formában mellékeljük jelen előterjesztésünkhöz.

A városi jelentés kapcsán a jelentés 22. oldalától a 24. oldaláig terjedően felsorolt javaslatok tekintetében intézkedési terv készítési kötelezettségünk áll fenn. Mivel a jelentés kézhezvételét követő időszakban a mai napig egy rendes testületi ülést tartottunk, 2012. május 10-én, melynek testületi anyaga a május 1-jei hosszú hétvégére való tekintettel április 26-án került kiküldésre, így a kézhezvételt követő két nap nem volt elegendő egy részletes és megalapozott intézkedési terv elkészítésére.

Ezzel magyarázható, hogy csak a mostani, június 21-i rendes testületi ülésre kerül be az intézkedési terv, ezzel túllépve az intézkedési terv elkészítésére szabott 30 napos határidőt. Természetesen a késedelem ezen okáról az intézkedés megküldésével egyidejűleg az Állami Számvevőszéket is tájékoztatjuk.

Javaslom a Tisztelt Képviselő-testületnek, hogy a jelentés tartalmának megismerését követően a határozati javaslat elfogadásával tegyen eleget intézkedési terv készítési kötelezettségünknek.

Határozati javaslat:

A képviselő-testület – a polgármester előterjesztésében, a pénzügyi, jogi és ellenőrzési bizottság javaslatainak figyelembevételével – a Komló Város Önkormányzat pénzügyi helyzetének ellenőrzéséről szóló jelentést megismerte és az abban szereplő megállapítások és javaslatok érvényesítése érdekében az alábbi határozatot, mint intézkedési tervet fogadja el:

1.

- a/ Felkéri a polgármestert, tárja fel a bevételszerző és kiadáscsökkentő lehetőségeket. Intézkedjen a bevételek növelésére, a kintlévőségek behajtására és a kiadások csökkentésére.

Határidő: 2013. évi költségvetési koncepció

Felelős: Polics József polgármester

- b/ Felkéri a polgármestert, terjesszen a képviselő-testület elé reorganizációs programot a kedvezőtlen pénzügyi folyamatok megállítására, a pénzügyi egyensúlyi helyzet gyors stabilizálására.

Határidő: 2013. évi költségvetési koncepció

Felelős: Polics József polgármester

- c/ Felkéri a polgármestert, hogy a 2013. évi költségvetés terhére képezzen egyensúlyi (elkülönített) tartalékot az adósságszolgálat teljesítése érdekében.

Határidő: 2013. évi költségvetés előterjesztése

Felelős: Polics József polgármester

- d/ Felkéri a polgármestert, mérje fel a folyamatban lévő beruházásokkal kapcsolatos kötelezettségek átütettségének pénzügyi és jogi lehetőségeit, illetve hatásait. Szükség esetén kezdeményezze a támogatóknál annak átütettségét.

Határidő: 2012. szeptemberi rendes testületi ülés

Felelős: Polics József polgármester

- e/ Felkéri a polgármestert, hogy azon javaslattal kapcsolatban, miszerint „Vizsgálja meg az állandósult folyószámla- és likvidhitel hosszú távú kötelezettséggé történő átalakításának jogi lehetőségét, és a Stabilitási tv. 10. §-ában előírt feltételek fennállása esetén kezdeményezze a Kormánynál ennek engedélyezését” tájékoztassa az Állami Számvevőszéket az intézkedési terv megküldésével párhuzamosan a javaslat érvényesítése érdekében megindított közbeszerzési eljárás eredménytelenségéről és annak háttéréről.

Határidő: azonnal

Felelős: Polics József polgármester

- f/ Felkéri a polgármestert, hogy tekintse át az önként vállalt feladatok finanszírozhatóságát a kötelező feladatellátás elsődlegességének biztosítása érdekében, mutassa be a képviselő-testületnek a megoldás lehetőségeit és szükség esetén a gazdasági program módosításának igényét.

Határidő: 2013. évi költségvetési koncepció benyújtása

Felelős: Polics József polgármester

- g/ Felkéri a polgármestert, hogy amennyiben ismertté válnak az önkormányzatok jövőbeni forrásszabályozásának feltételei, illetve véglegessé válik az önkormányzatunk által ellátandó feladatok köre, úgy mutassa be havonta legalább három évre kitekintően kötelezettségeinek finanszírozási forrásait.

Határidő: az önkormányzati feladatokat és forrásszabályozást tartalmazó jogszabályok teljes körű megjelenését követő 30 napon belül

Felelős: Polics József polgármester

2. Felkéri a polgármestert, hogy kezelje az önkormányzat lejárt szállítói tartozásállományát, a szállítói kitettség és a jogszabályi következmények elkerülése érdekében.

Határidő: azonnal

Felelős: Polics József polgármester

3. Felkéri a polgármestert, hogy mutassa be a képviselő-testületnek évente a zárszámadási rendelet előterjesztésében az értékcsökkenés összegét és ezzel összevetve az elhasználódott eszközök pótlására fordított tényleges kiadásokat, az eszközök elhasználódási fokának alakulását.

Határidő: 2012. évi zárszámadás benyújtása

Felelős: Polics József polgármester

4. Felkéri a polgármestert, hogy terjesszen intézkedési tervet a képviselő-testület elé a minősített többségi tulajdonú gazdasági társaságok pénzügyi egyensúlyi helyzetének stabilizálása érdekében a gazdasági társaságok vezetőinek bevonásával.

Határidő: 2012. szeptemberi rendes testületi ülés

**Felelős: Polics József polgármester
önkormányzati többségi tulajdonban lévő gazdasági társaságok vezetői**

5.
a/ Az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásról szóló döntéskor mutassa be a képviselő-testületnek a jövőben várható árfolyam-, kamat- és törlesztési kockázatot.

Határidő: azonnal, illetve értelem szerint

Felelős: Polics József polgármester

- b/ Gondoskodjon arról, hogy a jövőben az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásokról szóló képviselő-testületi előterjesztések tételesen tartalmazzák a visszafizetés forrásait.

Határidő: 2012. szeptembertől folyamatosan

Felelős: Polics József polgármester

6. Felkéri a polgármestert, hogy gondoskodjon a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 8. § (1) bekezdés d/ pontja, illetve a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény 6. § (1) bekezdés alapján az SZMSZ módosításáról, hogy a helyi tömegközlekedés és távhőszolgáltatás a kötelező feladatok között legyenek nevesítve.

Határidő: soron következő SZMSZ módosítás

Felelős: Polics József polgármester

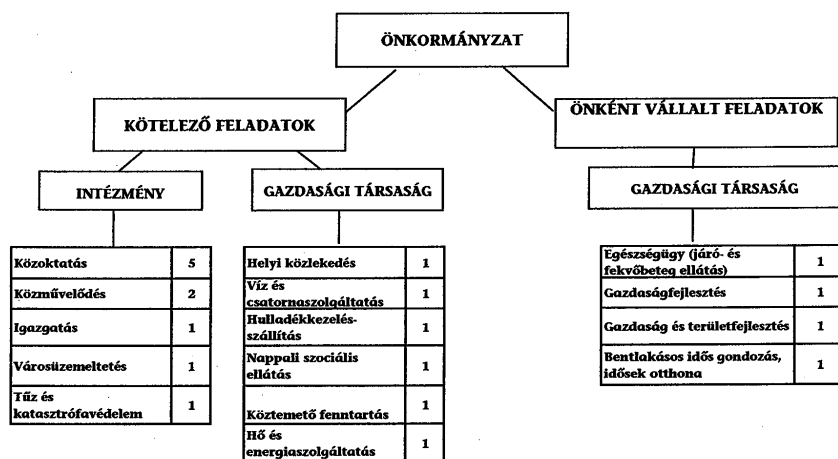
Komló, 2012. június 14.

Polics József
polgármester

I. ÖSSZEGŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

Az Önkormányzat – adatszolgáltatása szerint – a 2010. év 4967,7 millió Ft működési költségvetési kiadásaiból 4088,4 millió Ft-ot (82,3%) a **kötelező feladatok**, 879,3 millió Ft-ot (17,7%) az **önként vállalt feladatok** ellátására fordított. Az **önként vállalt feladatok** az Önkormányzat besorolása szerint a szakközépiskolai oktatáshoz, felnőttképzéshez, gimnáziumi oktatáshoz, kollégiumi ellátáshoz, alapfokú művészeti oktatáshoz, logopédiai és pedagógia szakszolgálat működtetéséhez, közművelődési, közgyűjteményi feladatellátáshoz, járó- és fekvőbeteg ellátáshoz, gazdaság- és területfejlesztéshez, valamint az idősek bentlakásos szociális otthoni ellátásához kapcsolódtak. Az Önkormányzat a **kötelező és az önként vállalt feladatainak körét** az SzMSz-ben⁸ szabályozta. Az SzMSz a kötelező és az önként vállalt feladatok között nem tartalmazta a helyi tömegközlekedést és távhőszolgáltatást. Az Önkormányzat gazdasági programjában a törvényi szabályozásra tekintettel kötelező feladatnak jelölte meg a helyi tömegközlekedést és a távhőszolgáltatást.

Az Önkormányzat feladatellátásának szervezeti struktúráját az alábbi ábra mutatja be:

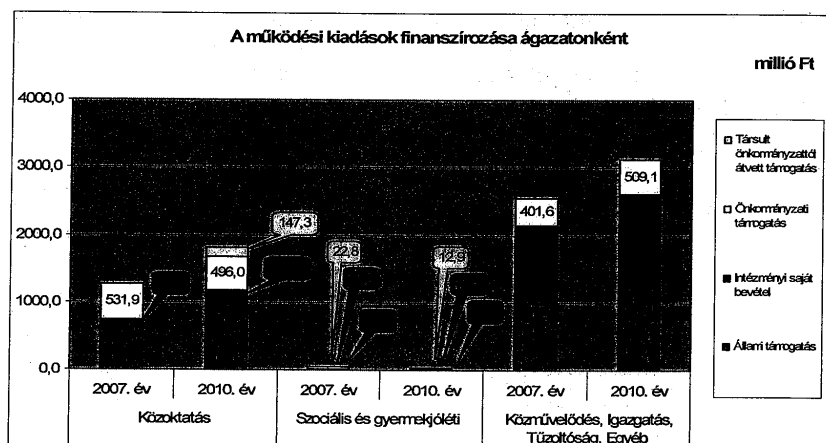
Az Önkormányzat feladatait 2011. június 30-án (a Polgármesteri hivatallal együtt) **10 költségvetési szervvel és 10 gazdasági társasággal látta el**. A feladatellátás költségvetési szerveinek száma a 2007. évi 17-ről 2011. év I. félév végére 10-re csökkent, ugyanakkor a telephelyeinek száma 16-ról 23-ra nőtt.

⁸ Erre jogszabályi előírás ma már nem kötelezi az Önkormányzatot.

I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

Az Önkormányzati feladatokat ellátó 10 gazdasági társaság közül az Önkormányzat két gazdasági társaságban (Fűtőerőmű Zrt., Egészségcentrum Kft.) kizárólagos tulajdonos, egy társaságban (Carboker Kft.) 75-99% közötti tulajdonnal rendelkezik, három gazdasági társaságban (Komló-víz Kft., Fejlesztési Kft. és Szociális Kft.) 51-74% közötti tulajdoni hányaddal rendelkezik, továbbá négy gazdasági társaságban nem rendelkezik tulajdoni hányaddal. A gazdasági társaságok távhőszolgáltatás, településüzemeltetés, hulladékkezelés-szállítás, víz- és szennyvízkezelés, helyi tömegközlekedés, köztemető fenntartás, a szociális és egészségügyi ellátás, valamint gazdaság- és területfejlesztés területén kapnak szerepet az Önkormányzat feladatellátásában. A gazdasági társaságok a működésükhöz az ellenőrzött időszakban összesen 900,4 millió Ft (Pl. a Fűtőerőmű Zrt. 111,2 millió Ft-ot és az Egészségcentrum Kft. 190,9 millió Ft-ot) rendszeres működési és 60,4 millió Ft (Fűtőerőmű Zrt. 55,6 millió Ft, Egészségcentrum Kft. 3 millió Ft és a Carboker Kft. 1,8 millió Ft) fejlesztési célú pénzeszköz átadásban részesültek. A támogatásokat szerződés alapján, megfelelő ellenőrzés mellett adta át az Önkormányzat, a társaságok a szerződésben előírt feladatot ellátták.

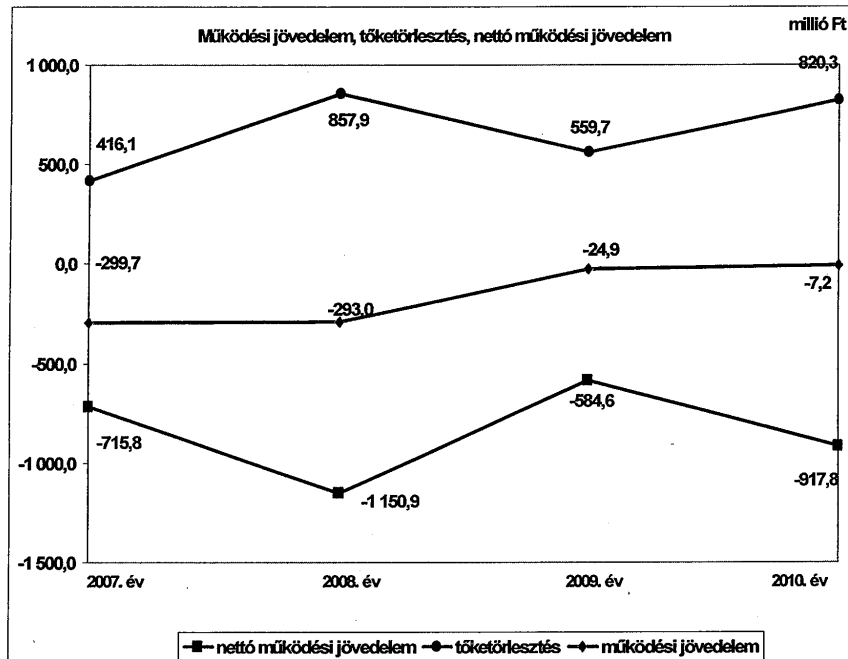
Az Önkormányzat 2007. és 2010. évi működési **kiadásainak ágazatonkénti finanszírozási összetételét** a következő ábra szemlélteti:

2007. évről 2010. évre 543,2 millió Ft-tal (42,6%-kal) nőtt a közoktatási ágazat működés kiadása az általános iskolai és középfokú oktatás 2009. évi feladatátvétele miatt. Ennek következtében a megnövekedett ellátotti létszámhoz 342,5 millió Ft-tal (50,8%-kal) több állami támogatás járt és 147,3 millió Ft támogatást finanszíroztak a társult önkormányzatok. Intézményátadás következtében a 2010. évben gyermekjóléti feladatra fordított működési kiadás 16,1 millió Ft-tal (39,1%-kal) kevesebb volt a 2007. évinél. Az összes többi ágazat 2010. évi működési kiadása 578,6 millió Ft-tal (22,7%-kal) volt magasabb a 2007. évinél. A kiadások növekedését 339,5 millió Ft-tal az adósságszolgálat miatti többletkiadások, a szociális juttatások bővülése és a GESZ 238,7 millió Ft-tal megnövekedett kiadásai okozták.

I. ÖSSZEGŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

Az önként vállalt feladatok 2010. évi kiadásai 322,1 millió Ft-tal (57,8%-kal) haladták meg az előző három év átlagát (557,3 millió Ft). Az Önkormányzat működésének biztonságát befolyásolhatja az önként vállalt feladatok működési célú költségvetési kiadásokon belüli növekvő aránya.

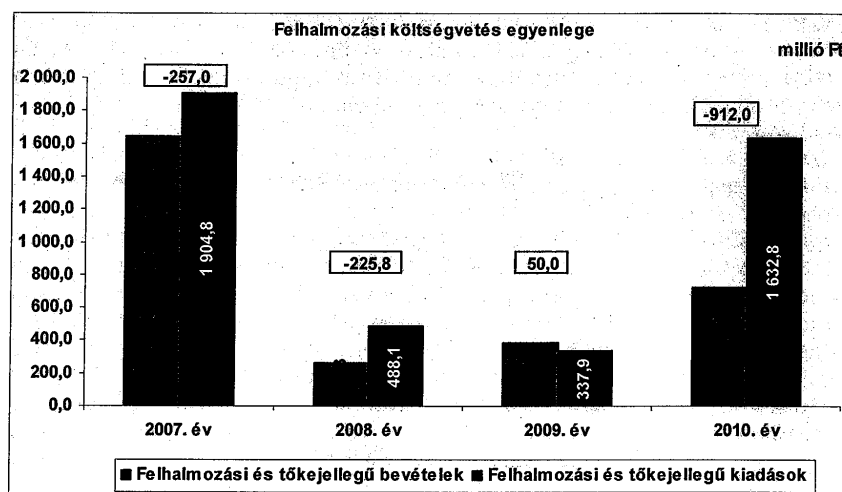

Az Önkormányzat **folyó költségvetés egyenlege (működési jövedelem)** a 2007-2010 évek között működési forráshiányt mutatott.

A 2007. és a 2008. év 299,7 millió Ft és 293 millió Ft összegű működési hiányának 87,4%-át és 98,0%-át a Kórház gazdasági társasággá történő átszervezése miatt felmerülő kiadások tették ki, amelyeket az elmaradt bérek és szállítói tartozások rendezésére fordítottak.

A növekvő eladósodás miatt a tőketörlesztések növekedésével egyidejűleg a pénzügyi kapacitás romlása figyelhető meg a 2008. és a 2010. évben. A tőketörlesztés 2008. évben 106,2%-kal nőtt, mert a kötvénykibocsátásból származó forrás terhére fennálló hiteleit refinanszírozta az Önkormányzat. A 2010. évi 820,3 millió Ft-os tőketörlesztést a megemelkedett folyószámla és likvidhitel állománynövekedése okozta.

I. ÖSSZEGRŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

A **felhalmozási költségvetés egyenlege** a vizsgált időszakban a 2009. év kivételével minden évben deficités volt. Ez a fennálló negatív nettó működési jövedelem mellett jelentős finanszírozási kockázattal jár, mivel a gazdálkodás során nem képződött fedezet a fejlesztési hiány finanszírozására.

A felhalmozási bevételek és kiadások alakulását a 2007. évben a térségi szennyvízcsatorna beruházás határozta meg, amihez 964,6 millió Ft címzett támogatásban részesült, ezen kívül a felhalmozási forráshiány fedezetére 1943,9 ezer CHF összegű hitelt vett fel a 2007. évben az Önkormányzat. A beruházás megvalósítására 1570,7 millió Ft felhalmozási kiadást teljesítettek. A 2010. évben az Oktatási Központ kialakítására 1153,8 millió Ft-ot fordítottak, melynek forrása hazai és EU-s támogatás és a kötvénykibocsátásból származó forrás volt. A 2008-2009. években forráshiány miatt nem valósítottak meg jelentősebb fejlesztéseket.

A pénzügyi egyensúly fenntartása és a működés finanszírozása külső források bevonásával volt biztosítható. A 2007-2010. években 2654,0 millió Ft hitelt törlesztettek. A tőketörlesztés és a felhalmozási forráshiány 2007-2010 között együttesen 3998,8 millió Ft-ot tett ki, ezt a 2007. január 1-jén rendelkezésre álló 275,2 millió Ft pénzkészlet nem fedezte. A további pénzeszközöket 2223,6 millió Ft hitel felvételével, valamint 1500 millió Ft kötvénykibocsátással teremtették meg.

Az Önkormányzat folyó bevétele a 2008. évre a Kórház gazdasági társasággá történő átalakítása miatt 857,9 millió Ft-tal csökkent, amit részben ellensúlyozott az állami hozzájárulások, a saját működési bevételek és az átvett pénzeszközök növekedése. Jelentősebb 566,1 millió Ft-os (12,8%-os) növekedés volt a folyó bevételekben a 2010. évben, amikor az előző évihez képest valamennyi bevételi jogcímen növekedés történt. Meghatározó az állami hozzájárulások és az szja bevétel együttes összegének 346,6 millió Ft-os (12,0%-os) és az egyéb saját bevételek 192,0 millió Ft-os (25,6%-os) növekedése volt, amelyet az Oktatási

központhoz csatlakozott oktatási intézmények miatti önkormányzati hozzájárulás és normatív hozzájárulás emelkedése okozott.

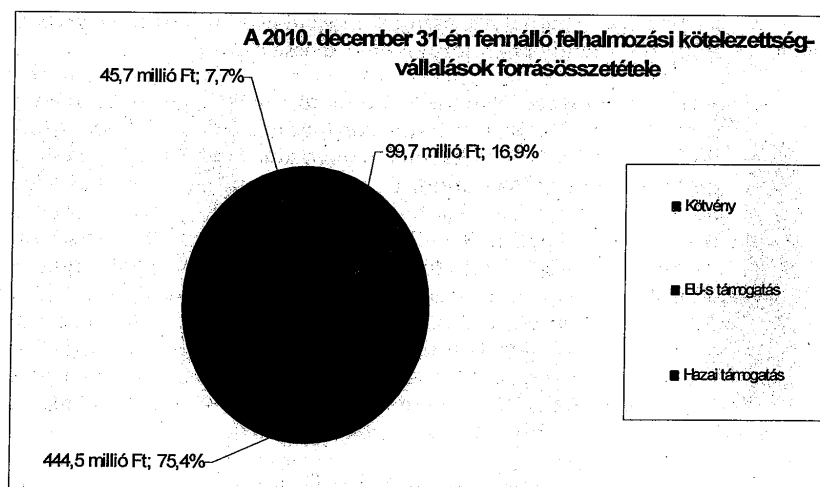
Az Önkormányzat folyó kiadásainak alakulását a vizsgált időszakban szintén a két nagyobb intézményi változás határozta meg. A 2008. évben 647,1 millió Ft-tal (12,9%-kal) csökkentek a folyó kiadások a Kórház gazdasági társasággá történő átalakítása miatt. Ez a személyi juttatásokat 19,6%-kal (424,8 millió Ft-tal), a munkaadókat terhelő járulékokat 99,5 millió Ft-tal (14,9%-kal), a dologi kiadásokat 122,8 millió Ft-tal (9,8%-kal) csökkentette.⁹ Ezt némileg elensúlyozta a transzferkiadások és a kamatkiadások emelkedése, így a folyó kiadások a 2008. évre összességében 513,1 millió Ft-tal (10,2%-kal) csökkentek. Az Oktatási Központ-hoz csatlakozott intézmények átvétele miatt a 2009. évben 3,7%-kal (65,8 millió Ft-tal), a 2010. évben további 14,2%-kal 255,9 millió Ft-tal növekedtek a személyi juttatások, a 2010. évben 10,1%-kal (110,6 millió Ft-tal) a dologi kiadások. A változások hatására a vizsgált időszak egészében a folyó kiadások 1,3%-kal (66,5 millió Ft-tal) csökkentek.

A műszakilag **befejezett fejlesztések** jelentős részét hazai támogatásból és saját bevételből fedezték. A 2007-2010. évek időszakában 3685,9 millió Ft értékű fejlesztés és felújítás forrása a saját erő, a hazai- és EU-s támogatások mellett 153,3 millió Ft (4,2%) kötvénykibocsátásból származó bevétel volt. A 2010. december 31-én **folyamatban lévő fejlesztési feladatok** végrehajtására 2007-2010. között 1173,5 millió Ft kiadást teljesítettek, amelyre kötvénykibocsátásból 84,3 millió Ft-ot (7,2%) fordítottak. Az EU-s támogatásból megvalósult fejlesztések finanszírozása során a 2010. évben likviditási gondot okozott a támogatások késve történő kiutalása. A beruházások előfinanszírozását folyó számlahitelből biztosították, ami növelte a pénzügyi kockázatot.

Az Önkormányzat 2010. december 31-én **folyamatban lévő fejlesztési feladatok 2010. évet követő kötelezettség-vállalásainak összege** 589,9 millió Ft volt, amelyből 444,5 millió Ft-ot EU-s támogatásból és 45,7 millió Ft-ot hazai támogatásból, 99,7 millió Ft-ot a kötvénykibocsátásból származó bevételből terveznek biztosítani. Saját bevétellel a fejlesztések megvalósításánál nem számoltak. A folyamatban levő beruházások előfinanszírozásához szabad pénzeszközökkel nem rendelkeznek.

⁹ A 2008. évi csökkenés nem egyezett meg a Kórház éves kiadásaival, mert a 2007. decemberi bérek és járulékaik, valamint az év végi szállítói tartozásállomány kifizetése az Önkormányzat 2008. évi költségvetését terhelte.

I. ÖSSZEGŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

Az Önkormányzat mérleg szerinti **pénzintézetekkel szembeni kötelezettsége** a 2006. év végéről a 2011. év I. félév végére 377,6 millió Ft-ról 2835,0 millió Ft-ra nőtt, amelyből az árfolyamváltozás miatti különbség 481,6 millió Ft volt. A fennálló pénzintézetekkel szembeni kötelezettségek 1337,8 millió Ft kötvénykibocsátás miatti hosszú lejáratú kötelezettségből, valamint 1015,6 millió Ft rövid lejáratú likvid- és folyószámlahitel igénybevételéből keletkeztek.

Az Önkormányzat kötelezettségvállalásaira képviselő-testületi döntés alapján került sor. A 2007. évben felvett 650,2 ezer CHF és 1293,7 ezer CHF összegű fejlesztési célú hitelét az Önkormányzat a 2008. évben az 1500 millió Ft összegű kötvénykibocsátásból származó forrásból visszafizette, így hosszú lejáratú hitelállománya nem volt 2010. december 31-én. A refinanszírozáshoz reorganizációs terv nem kapcsolódott, az Önkormányzat pénzügyi pozíciója nem javult.

Az Önkormányzat a kötvénykibocsátásból származó forrásokat a meghatározott céloknak megfelelően használta fel, a fel nem használt maradvány 2011. június 30-án 302,6 millió Ft volt, amit a pénzintézet elkülönített zárolt számlán kezel. Az Önkormányzat a kötvénykibocsátásból CHF-ben fennálló pénzintézetekkel szemben fennálló kötelezettségeiből 742,8 ezer CHF (145,4 millió Ft) tőkét törlesztett, és 1387,1 ezer CHF (268,3 millió Ft) kamatot fizetett 2008-2011. év I. féléve közötti időszakban. A 2007-2011. I. féléve között átmenetileg szabad pénzeszközeiből 202,4 millió Ft kamatbevételt realizált.

Az Önkormányzat költségvetésének **pénzügyi egyensúlyát** és a működést a vizsgált időszakban egyre növekvő arányú folyószámlahitel, és folyamatosan 100-500 millió Ft rövid lejáratú likvid hitel igénybevételével tudta biztosítani. A változó összegű likvid hitel állomány a vizsgált időszakban folyamatosan fennállt és a folyószámlahitelhez hasonlóan funkcionált. Az Önkormányzat finanszírozásában a folyószámla és likvid hitel állandósult.

I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

A folyószámlahitel igénybevétele a 2007-2011. év I. félévéig az alábbiak szerint alakult:

Megnevezés	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	2011. I. félév
Keretösszeg január 1-jén (millió Ft-ban)	300,00	600,00	600,00	700,00	700,00
Átlagos napi állomány (millió Ft-ban)	46,1	500,9	477,8	465,5	592,1
Folyószámla hitellel zárt napok száma (nap)	202	360	364	364	181
Egyenleg (állomány)	396,4	453,7	368,5	698,5	458,1

A vizsgált időszakban likviditás és a működés biztosítása az Önkormányzatnak 290,2 millió Ft kamatkiadást¹⁰ és 9,8 millió Ft egyéb költség fizetési kötelezettséget okozott.

Az Önkormányzat gazdasági társaságai részére a fejlesztési és egyéb hitelek igénybevételéhez készfizető kezességet nem vállalt. A 2010. év végére a kezességgel kapcsolatos kötelezettség 5,0 millió Ft volt, amely 2008-ban keletkezett és egy társulásban megvalósuló beruházáshoz a gesztor által felvett hitelre vonatkozott. A vizsgált időszakban a gazdasági társaságok részére az Önkormányzat 15,5 millió Ft összegű tagi kölcsönt nyújtott.

Az Önkormányzat **kötelezettségeinek 2010. december 31-i, valamint 2011. június 30-ai állományát és várható alakulását** a kötelezettségek lejárataig a következő táblázat szemlélteti:

Megnevezés	Állomány 2010. dec. 31-én			Állomány 2011. június 30-án			Várható kötelezettség 2011-2013. években		Várható kötelezettség 2014. évet követően	
	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer ...-ben)	Deviza nem	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer ...-ben)	Deviza nem	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer ...-ben)	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer ...-ben)
Pénzüntéti kötelezettségek										
KOMLO 2028. kötvény		8 665,7	CHF		8 418,1	CHF		2345,9		8868,9
Vizközmmű társulati hitel	2,4			2,4			2,4			
Folyószámla hitel	698,5			458,1			458,1			
Likvid hitel	500,0			500,0			500,0			
Pénzüntéti kötelezettségek összesen HUF-ban:	1200,9			960,5			960,5			
Pénzüntéti kötelezettségek összesen CHF-ban:		8665,7			8418,1			2345,9		8868,9
Pénzüntéti kötelezettségek összesen EURO-ban:										
Biztosítékok										
Kezesség	5,0			5,0						
Biztosítékok összesen:	5,0			5,0						
Szállítói tartozás	263,3			138,7			138,7			

Az Önkormányzatnak pénzüntétekkel szemben fennálló kötelezettsége a 2011. év I. félév végén 960,5 millió Ft, 8418,1 ezer CHF. Ezek várható kötelezettsége (tőke, kamat és egyéb költség) a legutóbbi kamatfizetés feltételei alapján a 2011-2013. években 960,5 millió Ft és 2345,9 ezer CHF. Az Önkormányzat szállítói kötelezettségeinek állománya, ezen belül a lejárt szállítói tartozások összege jelentősen emelkedett. A 2011. év I. félév végi szállítói tartozása 138,7 millió Ft, a lejárt szállítói tartozásállomány 98,9 millió Ft, melyből a 90 napot meghaladó lejárt szállítói tartozásállomány 6,7 millió Ft, az átütemezett szállítói tartozások összege 5,7 millió Ft volt. A polgármester nem tett eleget az Adósságrendezési tv. 5. § (2) bekezdése előírásának, mert a 90 napon túli szállítói

¹⁰ A folyószámlahitel és likvidhitel kamatai együtt.

I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

tói tartozások esetében nem kezdeményezte a Képviselő-testület döntését az adósságrendezési eljárás megindításáról.

A 2011-2013. évek kötelezettségeinek teljesítésére figyelembe vehető 4,3 millió Ft szabad pénzmaradvány, 298,5 millió Ft mérlegben kimutatott követelésállomány, és a tehermentes forgalomképes ingatlanvagyon nem biztosít fedezetet a kötelezettségekre. Az Önkormányzat 2014. évet követően jelenleg ismert pénzügyi kötelezettsége 8868,9 ezer CHF. A vállalt pénzügyi kötelezettségek szembeni és egyéb kötelezettségek fedezete rövid távon és közép távon sem biztosított. Az Önkormányzat pénzügyi egyensúlya rövid távon veszélyeztetett.

Az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásokra vonatkozó képviselő-testületi előterjesztések nem tartalmazták a visszafizetés forrásait, az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásról szóló döntéskor nem mutatták be a Képviselő-testületnek a jövőben várható – árfolyam-, kamat- és törlesztési – kockázatot.

Az Önkormányzat nyilatkozata szerint – a forrásszabályozás bizonytalanságára hivatkozva – a fennálló adósságszolgálatok forrását nem tudják meghatározni. Az állandósult 500,0 millió Ft összegű likvid és 700,0 millió Ft összegű folyószámlahitel állandó forrásként van jelen az Önkormányzat költségvetésében, e források nélkül a működőképesség nem biztosított. Az adósság kezelése érdekében adósságkezelési koncepciót, cselekvési tervet nem terjesztettek a Képviselő-testület elé. Az éves költségvetési rendeletekhez készített előterjesztésekben minden esetben bemutatták az adósság mértékét, számos az adósság csökkentését célzó intézkedést tartalmaztak. Előírták a kiadások csökkentését, maximálták az adott évben a működési célú hitelfelvétel mértékét.

Az önkormányzati kötelezettségek növekedése mellett az Önkormányzat minősített többségi befolyásával rendelkező gazdasági társaságok kötelezettségei is befolyásolhatják az Önkormányzat pénzügyi egyensúlyát, amit a következő táblázat tartalmaz:

Megnevezés	Állomány 2010. dec.31-én			Állomány 2011. június 30-án			Várható kötelezettség 2011-2013. években		Várható kötelezettség 2014. évet követően	
	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer ...-ben)	Deviza nem	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer ...-ben)	Deviza nem	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer ...-ben)	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer ...-ben)
Fűtőerőmű Zrt.hosszúlejáratú hitel		5521,8	EUR		5186,3	EUR	2338,1			3797,9
Folyószámla és likvid hitel	264,2			359,7			359,7			
Pénzügyi kötelezettségek összesen:	264,2	5521,8	EUR	359,7	5186,3	EUR	359,7	2338,1		3797,9
Szállítói tartozás	463,5			398,0						

Az Önkormányzat minősített többségi tulajdonú gazdasági társaságainak kötelezettsége a 2011. június 30-án 359,7 millió Ft, továbbá 5186,3 ezer EUR pénzügyi kötelezettségek szembeni kötelezettség, valamint 398,0 millió Ft szállítói tartozás volt, amely kötelezettségek nem teljesítése hatással lehet az Önkormányzat likviditására, pénzügyi egyensúlyi helyzetére. A minősített többségi tulajdonú gazdasági társaságok (Egységcentrum Kft., Carboker Kft.) pénzügyi egyensúlyi helyzete nem stabil, a lejárt szállítói állomány figyelemmel kísérése nem volt biztosított. Esetleges csőd, vagy felszámolási eljárás esetén a bíróság korlátlan és teljes felelősséget állapíthat meg az Önkormányzat terhére.

Az Önkormányzat 2007-2010 között eszközállománya után 1029,5 millió Ft összegű értékcsökkenést mutatott ki, az elhasznált eszközök pótlására 1434,4 millió Ft-ot fordított. A Képviselő-testületnek előterjesztett éves zárszámadási rendeleteikben nem mutatták be az Önkormányzat eszközei után tárgyévben elszámolt értékcsökkenés összegét, az eszközpótlásra fordított tényleges kiadásokat, az eszközök elhasználódási fokának alakulását.

Az Önkormányzat kimutatása szerint az ellenőrzött időszakban **kiadási megtakarítást eredményező és bevételt növelő intézkedéseket** tett. A 2007-2011. év I. félév között tett intézkedések hatására 1030,8 millió Ft kiadási megtakarítást, továbbá 765,3 millió Ft bevételi többletet mutattak ki. A kiadási megtakarítások 38,4%-a az elrendelt álláshely csökkentések eredménye. Az álláshely-csökkentő intézkedések 2007-2011. év I. féléve között önkormányzati szinten összesen 298 álláshely megszüntetését jelentették. Egyes közszolgáltatási területeken azonban feladatbővülések is voltak az önkormányzatoktól átvett óvodai, általános iskolai, gimnáziumi, szakiskolai, szakközépiskolai feladatok miatt, amely 173 álláshely növekedéssel járt. Ennek következtében az időszak álláshelyeinek száma 125 fővel csökkent. A bevételnövelő intézkedések ingatlanok bérbeadásához, adó mértékek növeléséhez, jegyzői intézkedéseken alapuló adóhátralékok behajtásához, lejárt tartozások behajtásához, térítési díjak emeléséhez kapcsolódtak.

Az **utóellenőrzés** a pénzügyi egyensúly javítására tett kettő szabályszerűségi és egy célszerűségi javaslat hasznosítására terjedt ki. Egy szabályszerűségi javaslatot az intézkedési terv szerinti határidőben megvalósítottak. Egy szabályszerűségi javaslat a hitelfelvételi eljárás elhúzódása miatt nem valósult meg. Egy célszerűségi javaslat megvalósítása – a határidő lejárta előtt – folyamatban van.

Az **Önkormányzat pénzügyi egyensúlyi helyzetét összegezve** a következők emelhetők ki:

Komló Város Önkormányzatának **pénzügyi egyensúlyi helyzete rövid távon veszélyeztetett.**

Működési jövedelme a vizsgált időszak egészében negatív volt. A növekvő adószolgáltatás finanszírozását és a likviditás valamint a működés biztosítását folyamatosan növekvő és állandósult folyószámla- és likvidhitel igénybevételével teremtette meg.

Az Önkormányzat pénzügyi helyzetével szemben fennálló kötelezettségállománya és a lejárt szállítói tartozásállománya növekedett. A fennálló hitelei refinanszírozására és a felhalmozási forráshiány fedezetére kötvényforrást vett igénybe.

Az Önkormányzat várható kötelezettségeinek teljesítéséhez nincs szabad tartalékolt pénzeszköz, vagy szabad pénzmaradványa, nettó működési jövedelem nem képződött.

A folyamatban lévő beruházások előfinanszírozásához szabad pénzeszközökkel nem rendelkezik.

I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

Az Önkormányzat működésének biztonságát befolyásolhatja az önként vállalt feladatok működési célú költségvetési kiadásokon belüli növekvő aránya.

A kizárólagos és többségi tulajdonú gazdasági társaságainak pénzügyi egyensúlyi helyzete nem stabil, a gazdasági társaságokról szóló törvény szerint az Önkormányzatnak, mint tulajdonosnak tőkepótlási kötelezettsége keletkezik, a társaságok pénzügyi helyzetekkel szembeni és szállítói kötelezettségállománya jelentős. A önkormányzati feladatokat ellátó társaságok működéséhez rendszeresen pénzeszközöket ad át az Önkormányzat.

Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 33. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében a jelentésben foglalt megállapításokhoz kapcsolódó intézkedési tervet köteles az ellenőrzött szervezet vezetője összeállítani és azt a jelentés kézhezvételétől számított harminc napon belül az ÁSZ részére megküldeni. Amennyiben az intézkedési tervet határidőben nem küldi meg a szervezet, vagy az továbbra sem elfogadható, az ÁSZ elnöke a hivatkozott törvény 33. § (3) bekezdés a)-b) pontjaiban foglaltakat érvényesítheti.

A 2011. június 30-i pénzügyi egyensúlyi helyzet alapján az ellenőrzés intézkedést igénylő megállapításai és javaslatai a következők:

a Polgármesternek

1. Az Önkormányzat nettó működési jövedelme a vizsgált időszakban negatív volt. Az Önkormányzat finanszírozása a vizsgált időszakban egyre növekvő arányú folyószámla és likvidhitel igénybevételével volt biztosítható, finanszírozásában a folyószámla és likvidhitel állandósult. Az intézményszervezeti átalakítások, kiadáscsökkentő és bevételnövelő intézkedések nem biztosítanak elegendő forrást a pénzügyi egyensúly helyreállításához. A folyamatban levő beruházások előfinanszírozásához szabad pénzeszközökkel nem rendelkeznek. A működési kiadásokon belül az önként vállalt feladatok aránya növekedett. A pénzügyi és egyéb kötelezettségek fedezete rövid távon és közép távon sem biztosított.

Javaslat:

Az Önkormányzat pénzügyi egyensúlyának gyors helyreállítása és hosszú távú fenntarthatósága érdekében kezdeményezze – felelősök és határidők megjelölésével – az alábbi intézkedések megtételét:

- a) Tárja fel a bevételszerző és kiadáscsökkentő lehetőségeket. Intézkedjen a bevételek növelésére, a kintlévőségek behajtására és a kiadások csökkentésére;
- b) Terjesszen a Képviselő-testület elé reorganizációs programot a kedvezőtlen pénzügyi folyamatok megállítására, a pénzügyi egyensúlyi helyzet gyors stabilizálására;
- c) Képezzen egyensúlyi (elkülönített) tartalékot az adósságszolgálat teljesítése érdekében;

- d) Mérje fel a folyamatban lévő beruházásokkal kapcsolatos kötelezettségek átütemezésének pénzügyi és jogi lehetőségeit, illetve hatásait. Szükség esetén kezdeményezze a támogatóknál annak átütemezését;
 - e) Vizsgálja meg az állandósult folyószámla- és likvidhitel hosszú távú kötelezettséggé történő átalakításának jogi lehetőségét, és a Stabilitási tv. 10. §-ában előírt feltételek fennállása esetén kezdeményezze a Kormánytól ennek engedélyezését;
 - f) Tekintse át az önként vállalt feladatok finanszírozhatóságát a kötelező feladatellátás elsődlegességének biztosítása érdekében, mutassa be a Képviselő-testületnek a megoldás lehetőségeit, és szükség esetén a gazdasági program módosításának igényét.
 - g) Mutassa be havonta legalább három évre kitekintően kötelezettségeinek finanszírozási forrásait.
2. Az Önkormányzat lejárt szállítói tartozásállománya 2011. június 30-án 98,9 millió Ft volt, melyből a 90 napot meghaladó 6,7 millió Ft.

Javaslat:

Kezelje az Önkormányzat lejárt szállítói tartozásállományát, a szállítói kitettség és a jogszabályi következmények elkerülése érdekében.

3. A Képviselő-testületnek előterjesztett éves zárszámadási rendeleteikben nem mutatták be az Önkormányzat eszközei után tárgyévben elszámolt értékcsökkenés összegét, az eszközpótlásra fordított tényleges kiadásokat, az eszközök elhasználódási fokának alakulását.

Javaslat:

Mutassa be a Képviselő-testületnek évente a zárszámadási rendelet előterjesztésében az értékcsökkenés összegét, és ezzel összevetve az elhasználdott eszközök pótlására fordított tényleges kiadásokat, az eszközök elhasználódási fokának alakulását.

4. Az Önkormányzat minősített többségi tulajdonú gazdasági társaságainak kötelezettsége 2011. június 30-án 359,7 millió Ft és további 5186,3 ezer EUR pénzügyi kötelezettség, valamint 398,0 millió Ft szállítói tartozás volt, a kötelezettségek nem teljesítése hatással lehet az Önkormányzat likviditására, pénzügyi egyensúlyi helyzetére. A minősített többségi tulajdonú gazdasági társaságok pénzügyi egyensúlyi helyzete nem stabil, a lejárt szállítói állomány figyelemmel kísérése nem volt biztosított.

Javaslat:

Terjesszen intézkedési tervet a Képviselő-testület elé a minősített többségi tulajdonú gazdasági társaságok pénzügyi egyensúlyi helyzetének stabilizálása érdekében.

5. Az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásokra vonatkozó képviselő-testületi előterjesztések nem tartalmazták a visszafizetés forrásait, az adósságot keletkeztető kö-

I. ÖSSZEGŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

telezettségvállalásról szóló döntéskor nem mutatták be a Képviselő-testületnek a jövőben várható – árfolyam-, kamat- és törlesztési – kockázatot.

Javaslat:

- a) Az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásról szóló döntéskor mutassa be a Képviselő-testületnek a jövőben várható – árfolyam-, kamat- és törlesztési – kockázatot;
 - b) Gondoskodjon, hogy a jövőben az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásokról szóló képviselő-testületi előterjesztések tételesen tartalmazzák a visszafizetés forrásait;
6. Az SzMSz a kötelező és az önként vállalt feladatok között nem tartalmazta a helyi tömegközlekedést és távhőszolgáltatást. Ezeket a feladatokat az Önkormányzat kötelező feladatnak tekintette a gazdasági programja és a gazdasági társasági feladatellátás szerint.

Javaslat:

Gondoskodjon a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 8. § (1) bekezdés d) pontja, illetve a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény 6. § (1) bekezdés alapján az SzMSz módosításáról, hogy a helyi tömegközlekedés és távhőszolgáltatás a kötelező feladatok között legyenek nevesítve.